

The Complexity of Being Different

Moshe and Yosef

Nechama Price

1) <u>MOSHE</u>	<u>YOSEF</u>
Born with recognition of greatness. וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי-טוֹב הוּא (שמות ב:ב)	Born to favorite wife and favored status. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָלְדָהּ רַחֵל אֶת-יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-לֵבָן שְׁלַחְנִי וְאֶלְכָה אֶל-מְקוֹמִי וְלֶאֱרָצִי: (בראשית ל:כה)
נמרא סוטה יב. "כי טוב הוא" טוב שמו, הגון לנביאות, אחרים אומרים נולד כשהוא מהול.	אבות דרבי נתן ב, ה יצא יוסף מהול.
Is forced to leave his family and live among non-Jews (because of Paroh's decree).	Is forced to leave his family and live among non-Jews (because of brothers).
Sister watches him float away.	Brothers watch him be taken away.
Named by Bat Paroh	Named by Paroh (צפנת פענח)
Grows up in Paroh's palace.	Lives for 9 years in Paroh's palace (until brothers come down).
Work for Yitro in Midyan.	Works as a slave in Potiphar's house.
Marries non-Jewish woman (Tzipporah).	Marries non-Jewish woman (Osnat).
Wife is daughter of כהן מדין.	Wife is daughter of כהן און.
Appointed as leader to save a nation of slaves	Appointed as leader to save world from famine and ends up saving his family as well.

Yosef:

(2 בראשית מה:ד,ה ד ויאמר יוסף אל-אחיו גשו-נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם אשר-מכרתם אתי מצרימה:
ה ועתה | אל-תגעצבו ואל-יחר בעיניכם כי-מכרתם אתי הנה כי למחילה שלחני אלקים לפניכם:

(3 בראשית לו ד ויראו אחיו כי-אלו אהב אביהם מכל-אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם:
ה ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנא אתו:
ח ויאמרו לו אחיו המלך תמלך עלינו אם-משול תמשל בנו ויוספו עוד שנא אתו על-חלמתיו ועל-דבריו:
יא ויקנאו-בו אחיו ואביו שמר את-הדבר:
כד ויקחהו וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים:

(4 בראשית מא מה ויקרא פרעה שם-יוסף צפנת פענח ויתן-לו את-אסנת בת-פוטו פרע פהו אן לאשה ויצא יוסף על-ארץ מצרים: נ וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב אשר ילדה-לו אסנת בת-פוטו פרע פהו און:
נא ויקרא יוסף את-שם הבכור מנשה כי-נשנה את-כל-עמלי ואת כל-בית אבי: נב ואת שם השני קרא אפרים כי-הפריני אלקים בארץ ענני:

אבן עזרא מא:מה צפנח פענח- אם זו המלה מצרית לא ידענו פירושה...
רשב"ם מא:מה כתרג' ולשון מצרים הוא.

**(5 בראשית מב ז וירא יוסף את-אחיו וינכרם ויתנכר אליהם וידבר אתם קשות ויאמר אלהם מאין באתם ויאמרו מארץ כנען לשבר-אכל: ח וינכר יוסף את-אחיו והם לא הכירו: ט וינכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר אלהם מרגלים אתם לראות את-ערוגת הארץ באתם:
רד"ק מב:ח ויכר יוסף- כי הכיר להם האחוה שלא הרע להם והם לא הכירו לו האחוה שחשבו להמיתו והפשיטוהו והשליכוהו לבור ומכרוהו לעבד.**

The Complexity of Being Different

Moshe and Yosef

Nechama Price

6 בראשית לז:ג וישׂאל אהב את יוסף מפל־בניו כי־בן־זקנים הוא לו ועשה לו פִתְנֵת פִּסִּים:
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמְעוּ־נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי: ז והִנֵּה אֲנִי חֹנֵן מְאֹד מֵאֲלֵמִים אֲלֵמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלַמְתִּי
וְגַם־נִצְבָה וְהִנֵּה תִּסְבְּיָהּ אֲלַמְתִּיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוֶינּוּ לָאֲלַמְתִּי: ח וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֲחָיו הַמְלֶכֶת תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מְשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ
וַיֹּסֶפוּ עוֹד שִׁנְאָה אֹתוֹ עַל־חֲלַמְתּוֹ וְעַל־דְּבָרָיו:

7 רש"י שמות אה: ויוסף היה במצרים- .. מה בא למדנו? וכי לא היינו יודעים שהוא היה במצרים. אלא להודיע
צדקתו של יוסף: הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך, ועומד בצדקו.

8 בראשית לט:ט אֵילָנוּ גְדוֹל בְּבֵית הָיָה מִמְּנִי וְלֹא־חָשַׁף מִמְּנִי מְאוּמָה כִּי אִם־אוֹתָךְ בְּאֶשֶׁר אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאִיךָ אֶעֱשֶׂה
הַרְעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָטַאתִי לְאֱלֹקִים:
רד"ק לט:ט ונכתב גם כן להודיע צדקתו של יוסף ושלמד אדם ממנו לכבוש את יצרו ולשמור אמונה למי שבוטח בו.

9 גמרא סוטה לו: באותה שעה באתה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון...
בראשית לט:יב וַתִּתְפָּשֶׂהוּ בְּגָדָיו לֵאמֹר שְׂכָבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וַיֵּנֶס וַיֵּצֵא הַחוּצָה:
בראשית לז:כג וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא יוֹסֵף אֶל־אֲחָיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶת־יוֹסֵף אֶת־כְּתֹנְתוֹ אֶת־כְּתֹנֶת הַפִּסִּים אֲשֶׁר עָלָיו:

10 בראשית מה:כא וַיַּעֲשֶׂה־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ לָהֶם יוֹסֵף עֲגָלוֹת עַל־פִּי פְרָעָה וַיִּתְּנוּ לָהֶם צֹדֵה לְדָרָךְ:
בראשית רבה צד, ג בשעה שפרשתי ממך לא בפרשת עגלה ערופה הייתי עוסק.

11 בראשית מח וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חֲלַמְנוּ וּפְתָר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף הֲלוֹא לְאֱלֹקִים פְּתַרְנִים סִפְרוּ־נָא לִּי:
בראשית מט:ו כִּי־גִבַּר גִּבְבָּתִי מֵאֶרֶץ הָעֵבְרִים, וְגַם־פָּה לֹא־עָשִׂיתִי מְאוּמָה, כִּי־שָׁמוּ אֹתִי בְּבוֹר:

12 בראשית מא מֵה וַיִּקְרָא פְרָעָה שֵׁם־יוֹסֵף צַפְנָת פַּעֲנָח וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־אֲסֶנֶת בַּת־פְּוֹטִי פְרַעֲ כַּהֵן אֵן לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא יוֹסֵף
עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

רס"ג בראשית מא:מה צפנח פענח- מגלה הצפונות.

רמב"ן בראשית מא:מה יתכן שקרא לו שם נכבד כלשון ארצו כי שאל לו. או שהיה המלך יודע שפת ארץ כנען
הקרובה אליו. וכן בתו שם משה רבינו כלשון עמו מן המים משיתיהו.

13 ילקוט שמעוני וישלח קלד מה עשה שכם בן חמור הביא נערות משחקות חוצה לה מתופפות בתופים ויצאה חוצה לראות בבנות
הארץ ושללה ושכב עמה והרתה וילדה את אסנת, ואמרו בני יעקב להרגה אמרו יאמרו בכל הארץ שיש בת זנות באהלי יעקב מה עשה
יעקב כתב על ציץ של זהב שם הקודש ותלה על צוארה ושלחה, והכל צפוי לפני הקב"ה וירד מיכאל המלאך ונטלה והורידה
למצרים לביתו של פוטיפרע שהיתה אסנת ראויה ליוסף והיתה אשתו של פוטיפרע עקרה וגדלה אותה כבת
ולקחה יוסף לאשה:

חזקוני מא:מה ... ונסתכל בו יוסף שהיתה בתו של יעקב ונשאה לו לאשה.

14 בראשית מא נֹא וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת־שֵׁם הַבְּכוֹר מְנַשֶּׁה כִּי־נִשְׁנִי אֲלֵקִים אֶת־כָּל־עַמְלִי וְאֵת כָּל־בְּיֹת אָבִי: נב וְאֵת שֵׁם
הַשֵּׁנִי קָרָא אֶפְרַיִם כִּי־הִפְרִינִי אֲלֵקִים בְּאֶרֶץ עֲנִי:

15 בראשית מב ז וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת־אֲחָיו וַיִּכְרַם וַיִּתְּנֵבֶר אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אֲתָם קִשּׁוֹת וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֵאֵין בְּאֵתְם וַיֹּאמְרוּ
מֵאֶרֶץ כְּנָעַן לְשֶׁבֶר־אֶכְלֶ: ח וַיִּבְרַךְ יוֹסֵף אֶת־אֲחָיו וְהֵם לֹא הִכְרָהוּ:
ט וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֻמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מְרַגְלִים אַתֶּם לְרֹאוֹת אֶת־עֵרֹת הָאָרֶץ בְּאֵתְם:

16 רמב"ן מב:ט כדי שיביאו גם בנימין אחיו אליו לקיים החלום הראשון תחלה, ועל כן לא רצה להגיד להם אני
יוסף אחיכם... ואחרי שנתקיים החלום הראשון הגיד להם לקיים החלום השני.
וכל שכן אחרי ששמע חלום פרעה שנתברר לו כי יבאו כלם שמה ויתקיימו כל חלומותיו.

The Complexity of Being Different

Moshe and Yosef

Nechama Price

17) אברנבל בראשית מב: ומפני הספקות אשר ראה בדרך הזה ראה להביאם בניסיון לדעת אם בכ"ב שנה שלא ראה אותם שנו את תכונותיה' ואם נתחרטו ממה שעשו כנגדו.

Nehama Leibowitz- Miketz 4: Why Did Joseph Conceal His Identity? pg. 457-461

In other words, a man must be confronted by the same temptation to which he had previously succumbed. If he stands the test and resists, he has proven his mettle. How could this be effected in the case of Joseph and his brothers? Whatever affection they might show to their brother in Egypt now, would be no indication of their true remorse. With Joseph as the vice-regent of Egypt they could, in any case, do him no hurt and whatever they would do would constitute a reform prompted by "fear and weakness." **How could Joseph test them and give them the possibility of achieving true repentance?** Indeed, Joseph arranged everything appropriately, as Ramban has observed. He had to arrange for his other brother, Benjamin, the son of his mother Rachel, and like him, the beloved of his father to be brought into a similar situation. This time the brothers would find themselves really faced by a valid excuse for leaving their brother to his fate? For how could they fight the whole Egyptian empire? **If, in spite of that, they would refuse to go back to their father without Benjamin and would be willing to sacrifice their lives as indeed Judah indicated.... Only then could the brothers be considered true penitents and Joseph would be able to make himself known to his brothers and the game would be over.**

18) Brothers do to Yosef	Yosef does to Brothers
<p><u>בראשית לו:ב</u> אלה תלדו את יוסף בן-שבע-עשרה שנה הלה רעה את-אחיו בצאן והוא נער את-בני בלחה ואת-בני זלפה נשי אביו ויבא יוסף את-דבתם רעה אל-אביהם:</p>	<p><u>בראשית מב:ט</u> ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר אליהם מרגלים אתם לראות את-ערות הארץ באתם:</p>
<p><u>בראשית לו:כד</u> ויקחיהו וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים:</p>	<p><u>בראשית מב:יז</u> ויאסף אתם אל-משמר שלשת ימים:</p>
<p><u>בראשית מט:טו</u> כי-גנב גנבתי מארץ העברים, וגם-פה לא-עשיתי מאומה, כי-שמו אתי בבור:</p> <p><u>בראשית לו:כח</u> ויעברו אנשים מדניס סחרים וימשכו ויעלו את-יוסף מן-הבור וימכרו את-יוסף לישמעאלים בעשרים כסף ויביאו את-יוסף מצרימה:</p>	<p><u>בראשית מב:כז</u> ויפתח האחד את-שקו לתת מספוא לחמרו במלון וירא את-כספו והנה-הוא בפי אמת-חתו:</p>
<p><u>בראשית לו:ד</u> ויראו אחיו כי-אתו אהב אביהם מכל-אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם:</p>	<p>Makes them bring down Binyamin without hurting him</p> <p><u>בראשית מג:לד</u> וישא משאת מאת פניו אליהם ותרב משאת בנימן ממשאת כלם חמש ידות וישתו וישכרו עמו:</p>

19) בראשית מה:א-ג א ולא-יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל-איש מעלי ולא-עמד איש אתו בהתנדב יוסף אל-אחיו: ב ויתן את-קלו בבכי וישמעו מצרים וישמע בית פרעה: ג ויאמר יוסף אל-אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא-יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו:

20) בראשית מז יא ויושב יוסף את-אביו ואת-אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים **במיטב הארץ בארץ רעמסס** כאשר צוה פרעה:

יב ויכלכל יוסף את-אביו ואת-אחיו ואת כל-בית אביו לחם לפי הטף: כז וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשו ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד:

The Complexity of Being Different

Moshe and Yosef

Nechama Price

Moshe:

21 שמות ב:י ויגדל הילד ותבאהו לבת-פרעה ויהי לה לבן ותקרא שמו משה ותאמר כי מן-המים משיתיהו: אבן עזרא שמות ב:י ושם משה מתורגם מלשון מצרים בלשון הקדש. ושמו בלשון מצרים היה מוניוס.

חזקוני שמות ב:י כדברי רבותינו שנתגיירה והיתה לומדת לשון הקדש על שם הנס שנמשה מן המים להזכיר כי מן העברים הוא. OR

כך פשוטו של מקרא: **ותקרא יוכבד את שמו משה**, ותאמר לה בת פרעה מהו לשון משה, והגידה היא לה שהוא לשון המשכה. ואז אמרה בת פרעה: יפה קראתו כן כי מן המים משיתיהו.

22 שמות ב:יא ויהי | בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל-אָחִיו וַיֵּרָא בְּסִבְלֹתָם וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרַיִם מִכָּה אִישׁ-עִבְרִי מֵאֶחָיו: רמב"ן שמות ב:יא ויצא אל אחיו- כי הגידו לו אשר הוא יהודי והיה חפץ לראותם בעבור שהם אחיו.

אבן עזרא שמות ב:יא ויצא אל אחיו- המצרים, כי בארמון המלך היה.

23 רמב"ן והנה נסתכל בסבלותם ועמלם ולא יכול לסבול ולכן הרג מצרי המכה הנלחץ.

ספרנו שמות ב:יא וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו- ומצד האחוה התעורר להנקם.

אבן עזרא שמות ב:ג הלא תראה, שהרג המצרי בעבור שהוא עשה חמס. והושיע בנות מדין מהרועים, בעבור שהיו עושים חמס להשקות צאנן מהמים שלדו.

24 שמות ב:יט ותאמר | אִישׁ מִצְרַיִם הֵצִילֵנוּ מִיַּד הָרָעִים וְגַם-דָּלָה דָּלָה לָנוּ וַיִּשְׁק אֶת-הַצָּאן: כא ויזאל משה לשבת את-האיש ויתן את-צפרה בתו למשה:

25 רש"י שמות ב:טז ולכהן מדין רב שבהן, ופרש לו מע"ז..

אבן עזרא שמות ב:טז וכל כהן שבמקרא משרת הוא לשם או לעכו"ם... ויתרו היה כהן לשם.

26 שמות ב:כב ותלד בן ויקרא את-שמו גרשם כי אמר גר היתני בארץ נכריה:

בכור שור בכב כי אמר גרא וגו' גרשם - גר הייתי שם.

חזקוני בכב כשנולד גרשם עדיין היה משה חדש במקומו ונחשב כגר.

27 שמות ד:יח וילד משה וישב | אֶל-יִתְרֵהוּ חֹתֵנוּ וַיֵּאמֶר לוֹ אֶלְכָה-נָא וְאֶשׁוּבָה אֶל-אֶחָי אֲשֶׁר-בְּמִצְרַיִם וְאָרְאָה קְעֹזִים חַיִּים וַיֵּאמֶר יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה לֵךְ לְשָׁלוֹם:

חזקוני שמות ב:כב ... והיה ירא להזכיר מפני מה ברח ממצרים פן יגרשוהו חותנו.

מלבים ד:יח ועפ"ז לא היה צריך ללכת למצרים רק על ימים אחדים, וע"כ היה בדעת משה שאחר שיגמור שליחות זה ישוב למדין!

28 שמות ד:כד-כו כד ויהי בדרך במלון ויפגשוהו ה' ויבקש המיתו: כה ותקח צפרה זר ותכרת את-ערלת בנה ותגע לרגליו ותאמר כי חתן-דמים אתה לי: כו ויהי ממנו אז אקמה חתן דמים למולת:

ילקוט שמעוני רמז קסח ותהר בן ויקרא משה שמו גרשם וגו' רק לא מל את בשר ערלתו בגזרת רעואל חותנו

שד"ל שמות ד:כג כי משה כבר נפתה אחר עצת אשתו והיה שומע לעצתה יותר מן הראוי, כי איחר מילת בנו אחר

עבור שמונת ימים, שאם היה בתוך שמונת ימים ללידתו, לא ייתכן שתצא אשתו עמו לדרך, א"כ נראה ששמע

בקולה למול אותו בן י"ג שנה כמשפט הישמעאלים ומדינים.

29 שמות יח:ב ויקח יתרו חתן משה את-צפרה אשת משה אחר שלוחיה: